

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

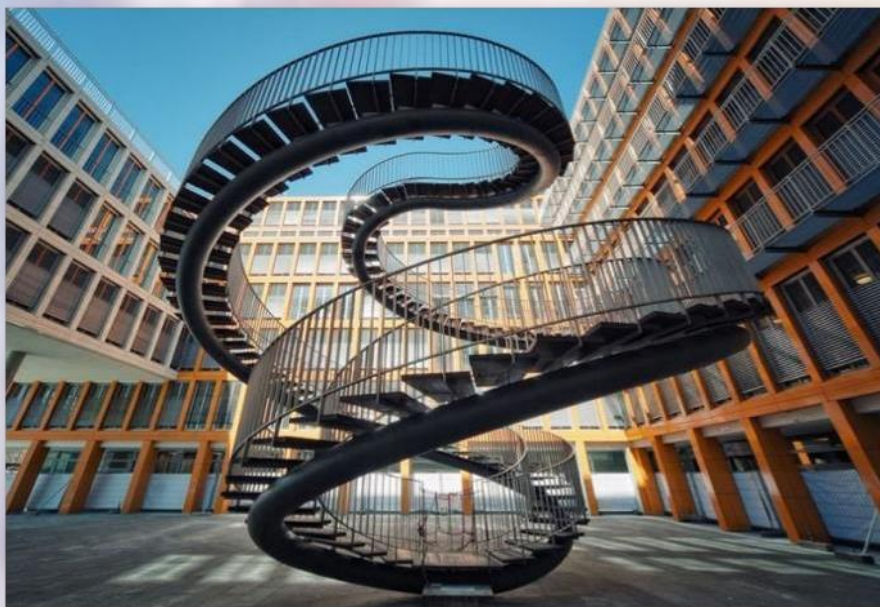
«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ – ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і
літератури. Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ

Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і літератури.
Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

УДК 80:17.022.1

ББК 80

Ц 65

Організатори конференції – кафедра світової літератури, кафедра теорії і практики англійської мови ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції –

Ю.Д. Бойчук – *проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України*

Науковий керівник конференц-проекту –

С.К. Криворучко – *доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка*

Члени оргкомітету:

Л.В. Гармаш – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератури;

К.Ю. Голобородько – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

І.І. Дорошко – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри психології;

С.Т. Золотухіна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;

І.І. Костікова – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови;

А.Г. Козлова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

М.М. Журенко – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри світової літератури;

І.В. Разуменко – кандидат філологічних наук, професор кафедри світової літератури

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко, Т.М. Тихоненко, В.К. Четверик

«Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст»: Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (9 квітня 2020 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 106 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Протокол № 2 від 11.03.2020)

Тези доповідей конференції, основними темами якої є обговорення системи художніх інтересів письменників / носіїв мови, які впливають на інтелектуальні, моральні, емоційні пласти ідей, конфліктів, героїв / мовленнєвих актів та формують **ціннісні орієнтири** авторів, напрямів, спільноти. На засадах психологічної та аналітичної інтерпретації автори звертають увагу на внутрішні конфлікти героїв у обставинах, що формують варіативність психодрами. Це дозволяє встановити процеси засвоєння / заперечення норм культури, соціальних цінностей персонажів, що висвітлюють вплив спільноти на психіку індивіда, його рефлексію і дозволяють вибрати типи дій суб'єкта / об'єкта у мові, літературі, кіно, мистецтві, психології, соціології, педагогіці, методиці.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ЗМІСТ

Alsultan Marharyta INTERCULTURAL COMPETENCE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	9
Al-Sulaimaan Misbah M.D., Lubna M. Khoshaba A BIRD'S EYE VIEW OF THE NOTION OF TRANSLATION.....	10
Анісімова Н.П. ХУДОЖНІ МОДЕЛІ ЕКЗИСТЕНЦІАЛУ СВОБОДИ В МЕТАФІЗИЧНІЙ ЛІРИЦІ ТАРАСА ФЕДЮКА.....	11
Атаманчук В.П. ДРАМАТИЧНИЙ КОНФЛІКТ ЯК ПОКАЗНИК МОДЕЛЮВАННЯ ФІКЦІЙНОЇ СВІДОМОСТІ ПЕРСОНАЖА У ТРАГЕДІЇ І. ДНІПРОВСЬКОГО «ЯБЛУНЕВИЙ ПОЛОН».....	12
Бакумкина М.А. ЛИРИЧЕСКИЕ СТИХИИ В РАССКАЗАХ И.С. МАСЛОВА	13
Vozhko Y.O. SUBSTANTIVIZATION OF ADJECTIVES AS THE LANGUAGE PHENOMENON	14
Бокшань Г.І. ДИНАМІКА ЦІННОСТЕЙ «КОХАННЯ» І «СВОБОДА» В РОМАНІ ОКСАНИ ЛУЦИШИНОЇ «ЛЮБОВНЕ ЖИТТЯ»	15
Borysenko M.V. THE PROBLEM OF LOOKISM IN MODERN ANGLO-CANADIAN SHORT STORY (BASED ON A. MUNRO'S AND M. ATWOOD'S SHORT STORIES)	16
Вакуленко К.Р. ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ НАУКОВОЇ ШКОЛИ ОЛЕКСИ МИЩАНИЧА	17
Ведернікова Т.В. ХУДОЖНЄ ВТІЛЕННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ПОЗИЦІЙ У РОМАНІ О. УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ».....	18
Внукова К.В. ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ, ЭКФРАСТИЧЕСКИЕ ОПИСАНИЯ В РОМАНЕ ДИНЫ РУБИНОЙ «БЕЛАЯ ГОЛУБКА КОРДОВЫ».....	19
Голобородько Ю.К. ОСОБЛИВОСТІ РЕЦЕПЦІЇ ТВОРЧОСТІ АРКАДІЯ АВЕРЧЕНКА ПЕРІОДУ ЙОГО ЕМІГРАЦІЇ ДО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ У ЧЕСЬКИХ СЛОВНИКОВИХ ВИДАННЯХ.....	20
Голобородько Я.Ю. ТАБУЛАТУРА «ГОЛОСІВ» СВІТЛАНИ АЛЕКСІЄВИЧ.....	21
Голубишко И.Ю. ЛИЧНОСТЬ В УСЛОВИЯХ «ЧУЖОГО ПРОСТРАНСТВА»	23
Голубнича Л.О. МОВА: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	24

ХУДОЖНЄ ВТІЛЕННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ПОЗИЦІЙ У РОМАНІ О. УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»

Ведернікова Т.В. (Харків)

В історію світової літератури і театру Оскар Уайльд увійшов як блискучий прозаїк, драматург, поет і есеїст. В англійській літературі кінця ХІХ століття його ім'я насамперед пов'язане з рухом естетизму, концепція якого була певним бунтом проти вікторіанської моралі. Оскар Уайльд став особистістю, яка висловила сам дух епохи *Fin-de-Siècle*, часу перелому усталених переконань і цінностей і набуття нових, що безпосередньо торкнулося різних видів мистецтва.

«Портрет Доріана Грея» (1891) став літературним маніфестом європейського естетизму і шедевром англійської художньої прози. Драматична, парадоксальна, інтригуюча історія Доріана Грея – блискучий приклад того досконалого вживання недосконалих засобів, в якому, згідно Уайльда, і полягає етика мистецтва.

Письменник будує образи, сюжетні епізоди у відповідності зі своїми улюбленими естетичними уявленнями: мистецтво вище за життя, насолода найважливіша, краса головніша за мораль. Однак система образів і розвиток сюжету розкривають хибність цих ідей. Динаміка сюжету долає статику окремих епізодів і по суті спростовує всю програму естетизму і гедонізму, імпонує автору.

О. Уайльд ввів в літературу ХІХ століття новий тип героя: він вже більше не герой-бунтар, що прирікає себе на вічне поневіряння, його основна мета – це пошук гостроти і повноти відчуттів, прагнення випробувати життя в усій його красі та повноті. Вперше з'явився образ Денді, людини, що дотримується витончених манер і стилю. Герой отримав свій початок від ніцшеанської сильної особистості, яка прагне до неприборканої насолоди життям.

Стиль Уайльда характеризується найперше частим використанням слів синонімічного ряду «прекрасний», екзотичністю зображення предметного світу, світу речей, коштовностей, творів мистецтва, квітів і птахів. Деталі відрізняються вишуканістю і манірною витонченістю. Предметний світ стає одним із засобів передачі естетичної оцінки дійсності оповідачем. Епітет «*exquisite*» (вишуканий) зустрічається в романі десятки разів і є одним з найбільш частотних. Наприклад, слово «*beauty*» (краса) і похідне від нього «*beautiful*» (прекрасний) зустрічаються в тексті 98 разів, слова синонімічного ряду «*delightful*», «*marvellous*», «*fascinating*», «*wonderful*», «*charming*», «*subtle*», «*refined*», «*picturesque*» – в цілому 258 разів; в

книзі знаходимо 39 найменувань дорогоцінних каменів, 23 найменування музичних інструментів, включаючи вельми рідкісні. Очевидною є екзотика образотворчих прийомів; саме в цьому проявляється і своєрідність естетизму як літературної течії, і індивідуальність Уайльда як художника слова.

Стиль Уайльда також відзначений дотепними, лаконічно побудованими діалогами, які представляють собою розлогі тиради, і діалогами, близькими до драматичних. Спільною рисою є ретельна вивіреність значень слів, афористичність, метафоричність і парадоксальність. Особливо відзначені парадокси Уайльда, які займають значне місце в романі. Вони важливі для створення основи ідейного змісту твору, для надання йому образності, барвистості і оригінальності.

ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ, ЭКФРАСТИЧЕСКИЕ ОПИСАНИЯ В РОМАНЕ ДИНЫ РУБИНОЙ «БЕЛАЯ ГОЛУБКА КОРДОВЫ»

Внукова К.В. (Харьков)

Дина Ильинична Рубина – одна из ярких представителей современной литературы, автор одного из лучших и самых известных романов «Белая голубка Кордовы». Рассмотрим присутствие интертекстуальных элементов в данном произведении. Понятие интертекстуальности введено французской исследовательницей Юлией Кристевой в 1967 году для определения характеристики текстов, связей между ними, благодаря которым тексты (или их части) могут многими разнообразными способами явно или неявно ссылаться друг на друга. Особую роль в романе играют тексты-цитаты из популярных музыкальных произведений: – *Вот и лето прошло, как писал один хороший поэт...* («Белая голубка Кордовы»).

Живописный экфрасис Рубиной выполняет главную функцию в романе, становится одним из самых важных приемов создания образа художника, характеристика которого определяет отношение автора к персонажу и взаимодействие изобразительного искусства и литературы. Главный герой, Захар Кордовин, – талантливый художник, влюблённый в искусство, и в то же время гений, который наслаждается жизнью, дает лекции по истории живописи, пишет книги. Смысл его жизни заключается в доказательстве философии искусства и достижении своего идеального существования в мире, но, растратив свой талант, он превращается в злодея, авантюриста, фальсификатора, создавая копии картин, выдавая их за оригиналы с целью заработать на этом большие деньги.